

Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky k Záverečnému účtu Trnavského
samosprávneho kraja za rok 2020

Predkladá: Ing. Beáta Farkašová
hlavná kontrolórka TTSK,
Trnava 18.06.2021

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Rozpočtové hospodárenie TTSK	4
2.1. Plnenie rozpočtu bežných príjmov.....	6
2.2. Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov.....	7
2.3. Čerpanie rozpočtu výdavkov.....	9
2.4. Výsledok hospodárenia.....	11
3. Bilancia aktív a pasív	12
3.1. Bilancia pohľadávok	12
3.2. Bilancia záväzkov.....	13
4. Prehľad o stave a vývoji dlhu.....	13
5. Údaje o hospodárení príspevkových organizácií.....	16
6. Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 8 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. v členení podľa jednotlivých príjemcov.....	16
7. Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti	16
8. Hodnotenie plnenia programov rozpočtu	16
9. Odporúčania	17
10. Záver	17

1. Úvod

V súlade s § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov, predkladám odborné stanovisko k návrhu Záverečného účtu Trnavského samosprávneho kraja za rok 2020.

Návrh Záverečného účtu Trnavského samosprávneho kraja (ďalej „Návrh ZÚ TTSK“) musí prerokovať zastupiteľstvo TTSK najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí rozpočtového roka v súlade s § 16 ods. 12 zákona č. 583/2004 Z. z.. Materiál je predložený na 24. riadne zasadnutie Zastupiteľstva Trnavského samosprávneho kraja dňa 28.06.2021.

V čase prípravy materiálu Návrh ZÚ TTSK bola spracovaná Správa nezávislého audítora AUDIT-EXPERT, s.r.o. Bratislava (Licencia SKAu č. 303) zo dňa 27.05.2021 z auditu individuálnej účtovnej závierky, v ktorej bol vyslovený názor, že účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie TTSK k 31.12.2020 a výsledku jeho hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

Výraznou skutočnosťou, ktorá v roku 2020 zasiahla aj Trnavský samosprávny kraj, bola celosvetová pandémia koronavírusu a prijatie protiepidemiologických opatrení proti jej šíreniu na Slovensku. V reakcii na tento stav bol v parlamente SR schválený zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nakažlivej ľudskej choroby COVID-19 v z.n.p.. Ten, okrem iného, „zjemnil“ rozpočtové pravidlá verejnej správy a samospráv a umožnil samosprávam v tejto mimoriadnej situácii, napr. použiť prostriedky rezervného fondu, kapitálové príjmy aj návratné zdroje financovania na úhradu bežných výdavkov.

Vláda SR prijala dňa 12.8.2020 uznesenie č. 494, na základe ktorého poskytla samosprávam, ako kompenzáciu, návratnú finančnú výpomoc v sume výpadku dane z príjmov fyzických osôb podľa prognózy MF SR, ktorú TTSK prijal vo výške 5 526 895 Eur.

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií,
- f) prehľad o poskytnutých dotáciách,
- g) hodnotenie plnenia programov rozpočtu VÚC.

Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti VÚC nepredkladá, lebo nevykonáva podnikateľskú činnosť.

Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov má byť návrh ZÚ TTSK najmenej 15 dní pred schválením verejne prístupný. Povinnosť zverejnenia bola splnená v zákonom stanovenej lehote dňa 11.06.2020 a návrh záverečného účtu TTSK bol predložený na verejnú diskusiu. Povinnosť zverejnenia na centrálnej úradnej elektronickej tabuli podľa § 34, odseku 2 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci

a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v z. n. p. bola taktiež dodržaná.

2. Rozpočtové hospodárenie TTSK

Uznesením Zastupiteľstva Trnavského samosprávneho kraja č. 351/2019/14 Zastupiteľstvo Trnavského samosprávneho zo dňa 11. decembra 2019 bol schválený rozpočet Trnavského samosprávneho kraja (ďalej TTSK), podľa ktorého kraj hospodáril v roku 2020. Rozpočet bol zostavený podľa ustanovení zákona č. 583/2004 Z. z. na hlavné kategórie.

V priebehu roka 2020 bolo schválených 5 zmien rozpočtu, z čoho 2 zmeny boli vykonané v kompetencii predsedu TTSK v zmysle uznesenia č. 254/2007/15 bod 2 zo dňa 31.10.2007 a tiež článku 11 ods. 3 Zásad rozpočtového hospodárenia TTSK. Predseda TTSK je týmto uznesením splnomocnený rozhodovať o zmenách rozpočtu TTSK do výšky 10 % z upraveného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku.

Prehľad zmien rozpočtu:

- č. 01/2020 – schválená Zastupiteľstvom TTSK dňa 24.06.2020 uznesením č. 429/2020/18,
- č. 02/2020 – schválená predsedom TTSK dňa 25.08.2020,
- č. 03/2020 – schválená Zastupiteľstvom TTSK dňa 30.09.2020 uznesením č. 523/2020/19,
- č. 04/2020 – schválená Zastupiteľstvom TTSK dňa 09.12.2020 uznesením č. 528/2020/20,
- č. 05/2020 – schválená predsedom TTSK dňa 10.12.2020.

Zmeny rozpočtu vykonané predsedom TTSK boli vo výške 2 128 084 Eur, čo predstavuje 1,03 % z upraveného rozpočtu na rok 2020 a teda limit kompetencií bol dodržaný. Kompletný prehľad k zmenám rozpočtu uvádza úrad v prílohe č. 1 materiálu.

Hospodárenie kraja v roku 2020 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Rok 2020	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Plnenie v €	% plnenia
Bežné príjmy	162 496 770	161 818 944	164 106 157	101,4%
Bežné výdavky	154 750 112	158 592 730	145 213 094	91,6%
Rozdiel BR - prebytok	7 746 658	3 226 214	18 893 063	
Kapitálové príjmy	15 237 473	12 171 789	4 639 596	38,1%
Kapitálové výdavky	30 918 175	32 119 467	14 948 003	46,5%
Rozdiel KR - schodok	-15 680 702	-19 947 678	-10 308 407	
Príjmové finančné operácie	12 514 892	33 004 101	31 821 054	96,4%
Výdavkové finančné operácie	4 580 848	3 270 634	3 359 159	102,7%

Rozdiel FO	7 934 044	29 733 467	28 461 895	
Rozdiel BR + KR	-7 934 044	-16 721 464	8 584 656	
Rozdiel celkom	0	13 012 003	37 046 551	

Tab.1: Plnenie rozpočtu TTSK k 31.12.2020

Údaje v tabuľke č. 1 vychádzajú z finančného výkazu FIN 1-12 k 31.12.2020 a pripočítané sú príjmy, ktoré neboli do uzávierky správne klasifikované. Ostatné tabuľky vychádzajú z údajov finančného výkazu FIN1-12 k 31.12.2020 a zásadne neovplyvňujú % celkového plnenia.

Pre porovnanie uvádzam hospodárenie v roku 2019:

Rok 2019	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Plnenie v €	% plnenia
Bežné príjmy	145 420 567	158 767 040	158 386 106	99,8%
Bežné výdavky	130 223 779	143 541 732	132 348 969	92,2%
Rozdiel BR - prebytok	15 196 788	15 225 308	26 037 137	
Kapitálové príjmy	20 958 259	20 804 100	5 708 194	27,4%
Kapitálové výdavky	39 574 200	44 745 882	17 643 604	39,4%
Rozdiel KR - schodok	-18 615 941	-23 941 782	-11 935 410	
Príjmové finančné operácie	8 500 000	14 505 821	7 051 961	48,6%
Výdavkové finančné operácie	5 080 847	5 789 347	5 324 420	92,0%
Rozdiel FO	3 419 153	8 716 474	1 727 541	
Rozdiel BR + KR	-3 419 153	-8 716 474	14 101 727	
Rozdiel celkom	0	0	15 829 268	

Tab.2: Plnenie rozpočtu TTSK k 31.12.2019

Porovnaním rozpočtovania a plnenia príjmov a výdavkov TTSK za dva po sebe idúce roky je možné poukázať na niektoré skutočnosti:

- prognóza plnenia bežných príjmov bola v oboch rokoch opatrná,
- v plnení bežných výdavkov roka 2020 je viditeľný dopad reštriktívnych opatrení prijatých v súvislosti s pandémiou koronavírusu, keď ich výška dosahuje cca 94% schváleného rozpočtu,
- plnenie kapitálových príjmov v oboch rokoch dosahuje pomerne nízku úroveň v rozmedzí 27 - 38 % plánovaného príjmu v schválenom rozpočte, čo priamo súvisí s naviazaním investícií na tento zdroj v návrhu rozpočtu,
- v prognóze kapitálových výdavkoch sú očakávania, ktoré sú v reálnom plnení na úrovni 40 – 50 %,

- v oboch rokoch sú výrazné rozdiely medzi plánom a realitou výsledku rozpočtového hospodárenia podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z..

2.1. Plnenie rozpočtu bežných príjmov

Prehľad rozpočtu a plnenia celkových bežných príjmov za rok 2020 v EUR uvádza tabuľka č. 3:

RK	Rok 2020	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Plnenie v €	% plnenia
	Bežné príjmy spolu	162 496 770	161 818 944	164 071 669	101,4%
100	daňové príjmy	97 800 500	95 591 343	100 176 500	104,8%
200	nedaňové príjmy	11 181 203	11 935 138	10 448 022	87,5%
300	granty a transfery	53 515 067	54 292 463	53 447 147	98,4%

Tab.3: Prehľad plnenia rozpočtu bežných príjmov

Daňové príjmy

Najvyšší podiel vlastných príjmov má výnos poukazovaný územnej samospráve zo štátu (ďalej podielová daň), ktorý pre kraj predstavuje viac ako 50 % z celkových skutočných príjmov bežného rozpočtu. Podielové dane sú významným zdrojom nielen na financovanie prevádzky, ale aj pre tvorbu finančných rezerv na budúce investície.

Ich vývoj v uplynulých 5 rokoch je uvedený v tabuľke:

Rok	Schválený rozpočet v €	Medziročný nárast v %	Plnenie v €	Medziročný nárast plnenia v %	Plnenie v %
2016	66 223 178		75 406 923		113,87
2017	73 924 000	111,63	81 539 235	108,13	110,30
2018	79 557 000	107,62	91 116 298	111,75	114,53
2019	92 421 000	116,17	100 934 270	110,78	109,21
2020	97 800 500	105,82	100 176 500	99,25	102,43

Tab.4: Vývoj podielových daní 2016 - 2020

Priemerný medziročný nárast plnenia podielových daní dosahoval cca 10 %. V roku 2020 ich vývoj poznačila kríza spôsobená pandemiou koronavírusu, ktorá vyžadovala ad hoc riešenia v podobe reštrikcie prevádzkových výdavkov úradu, aj dočasného pozastavenia investícií. Aj napriek predikovanému negatívnemu dopadu v objeme až 30 %, bolo plnenie v roku 2020 takmer na úrovni predchádzajúceho roka. Súčasne prijal kraj už spomínanú návratnú finančnú výpomoc vo výške 5 526 895 Eur.

Nedaňové príjmy

Nedaňové príjmy samosprávy zahŕňajú príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, administratívne a iné poplatky a platby. Ich vývoj v rokoch 2016-2020 uvádza nasledovná tabuľka:

Rok	Schválený rozpočet v €	Medziročný nárast v %	Plnenie v €	Medziročný nárast plnenia v %	Plnenie v %
2016	7 977 823		8 016 756		100,49
2017	8 005 049	100,34	8 393 520	104,70	104,85
2018	10 586 288	132,25	11 014 761	131,23	104,05
2019	10 770 742	101,74	10 966 606	99,56	101,82
2020	11 781 203	109,38	10 448 022	95,27	88,68

Tab.5: Vývoj nedaňových príjmov 2016 - 2020

V uplynulých rokoch je viditeľný pozvoľný nárast nedaňových príjmov až na skutočnosť roka 2020, kedy sa nenaplnil predpoklad výberu a tiež došlo k medziročnému poklesu príjmu. Po bližšej analýze bol výpadok cca 50 % vo výbere príjmov z prenajatých budov, priestorov a objektov a tiež poplatkov a platieb, najmä zo stravného.

Bežné granty a transfery

Tieto príjmy tvoria v prevažnej miere transfery zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy, prioritne na úseku školstva. V prípade ich reštrikcie zo strany štátu, vzniká potreba ich dofinancovania z vlastných príjmov.

2.2. Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov

Prehľad plnenia v roku 2020 dokumentuje nasledovná tabuľka:

RK	Rok 2020	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Plnenie v €	% plnenia
	Kapitálové príjmy spolu	15 237 473	12 171 789	4 349 383	35,7%
200	nedaňové príjmy	600 000	600 350	108 455	18,1%
300	granty a transfery	14 637 473	11 571 439	4 240 928	36,6%

Tab.6: Prehľad plnenia rozpočtu kapitálových príjmov

Rozdiely medzi plánovaním príjmov na financovanie investícií a ich skutočným plnením sú viditeľné. V podstatnej miere boli ovplyvnené nenaplnením predpokladaného objemu grantov a tiež viackolovými obchodnými verejnými súťažami na odpredaje. V časti 9 tohto stanoviska som zhrnula odporúčania, ktoré sa týkajú najmä plánovania a plnenia kapitálového rozpočtu.

Nedaňové príjmy

Tieto príjmy sú tvorené z predajov pozemkov a kapitálových aktív.

Rok	Schválený rozpočet v €	Medziročný nárast v %	Plnenie v €	Medziročný nárast plnenia v %	Plnenie v %
2016	1 842 950		2 628 953		142,65
2017	860 060	46,67	361 623	13,76	42,05
2018	0	-	11 552	3,19	-
2019	150 000	-	44 811	387,91	29,87
2020	600 000	400,00	108 455	242,03	18,08

Tab.7: Vývoj nedaňových príjmov 2016 - 2020

Z pohľadu vývoja plnenia nedaňových kapitálových príjmov v rokoch 2016-2020 sú viditeľné rozdiely medzi plánom výberu a realitou k 31.12. roka. Tieto príjmy tvoria jeden zo zdrojov plánovaných investícií. V ďalšom období odporúčam hľadať správnu proporciu medzi zrealizovaním očakávanej skutočnosti príjmov a zámerom dosiahnuť čo najvýhodnejšie ceny odpredávaných nehnuteľností prostredníctvom OVS.

Kapitálové granty a transfery

Vývoj plánovania a skutočného plnenia kapitálových grantov a transferov je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

Rok	Schválený rozpočet v €	Medziročný nárast v %	Plnenie v €	Medziročný nárast plnenia v %	Plnenie v %
2016	3 750 221		4 378 659		116,76
2017	6 210 750	165,61	227 610	5,20	3,66
2018	22 253 756	358,31	81 346	35,74	0,37
2019	20 808 259	93,50	5 663 383	6 962,09	27,22
2020	14 637 473	70,34	3 402 702	60,08	23,25

Tab.8: Vývoj grantov a transferov 2016 - 2020

Nesúlad medzi plánovanými príjmami a ich skutočnosťou je viditeľný aj pri porovnaní vývoja počas viacerých rokov. Všetky objektívne skutočnosti, ktoré súvisia s pomalým čerpaním eurofondov, môžu mať vplyv na tento stav v rozpočte kraja. V ďalšom období by bolo vhodné nepredimenzovávať plánované príjmy kapitálových grantov a transferov, zaraďovať ich do rozpočtu v opodstatnenej výške a cez zmeny rozpočtu smerovať k reálnemu plneniu týchto príjmov.

Príjmové finančné operácie

RK	Rok 2020	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Plnenie v €	% plnenia
400, 500	FO príjmové	12 514 892	33 004 101	31 821 054	96,4%
	Príjmy celkom	190 249 135	206 994 834	200 242 106	96,7%

Tab.9: Prehľad plnenia rozpočtu príjmových finančných operácií

Nárast príjmových finančných operácií v priebehu roka 2020 bol ovplyvnený najmä prijatím návratnej finančnej výpomoci MF SR v objeme viac ako 5,5 mil. Eur a návratných finančných výpomocí určených na rekonštrukciu mostov a ciest v sume 15 mil. Eur. Tiež bolo zaznamenané vyššie čerpanie prostriedkov z minulých rokov a z peňažných fondov. Výška prostriedkov v peňažných fondoch bola k 31.12.2020 v sume 28 060 578,80 Eur. Kumulácia zdrojov do peňažných fondov počas „dobrých rokov“ je dôležitou súčasťou správneho finančného manažmentu a plánovania budúcej likvidity, napr. v prípade „meškania“ prostriedkov zo štrukturálnych fondov.

2.3. Čerpanie rozpočtu výdavkov

RK	Rok 2020	Schválený rozpočet v €	Upravený rozpočet v €	Skutočnosť v €	% plnenia
600	Bežné výdavky spolu	154 750 112	158 592 730	145 213 094	91,6%
700	Kapitálové výdavky spolu	30 918 175	32 119 467	14 948 003	46,5%
	BV+KV spolu	185 668 287	190 712 197	160 161 097	84,0%
800	FO výdavkové	4 580 848	3 270 634	3 359 159	102,7%
	Výdavky celkom	190 249 135	193 982 831	163 520 256	84,3%

Tab.10: Prehľad čerpania rozpočtu výdavkov

Čerpanie výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu nedosahuje, napriek úpravám smerom „nahor“, ani úroveň schváleného rozpočtu. Je zrejmé, že rok 2020 priniesol značnú fiškálnu nestabilitu. Aj napriek tomu, že upravený rozpočet nereflektoval na predpoklad očakávanej skutočnosti, kladne hodnotím úsporu prevádzkových peňazí. Viditeľná disproporcía v čerpaní kapitálového rozpočtu je do určitej miery spôsobená pozastavením realizácie investícií. Viac v komentári k tabuľke č. 12. Plnenie rozpočtu výdavkových finančných operácií je naopak prekročené. V ďalšom období je potrebné venovať pozornosť plneniu rozpočtu na hlavných kategóriách a v prípade potreby vykonávať zmeny rozpočtu.

Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

V doleuvedenej tabuľke je prehľad čerpania rozpočtu bežných výdavkov v rokoch 2016 - 2020.

Rok	Schválený rozpočet v €	Medziročný nárast v %	Plnenie v €	Medziročný nárast plnenia v %	Plnenie v %
2016	109 298 756		111 848 513		102,33
2017	113 838 737	104,15	115 909 288	103,63	101,82
2018	122 066 410	107,23	121 495 096	104,82	99,53
2019	130 223 779	106,68	132 348 969	108,93	101,63
2020	154 750 112	118,83	145 213 094	109,72	93,84

Tab.11: Vývoj čerpania rozpočtu bežných výdavkov

Medziročný najväčší nárast plánovaných prevádzkových výdavkov je zaznamenaný práve v roku 2020. Tiež je vidieť rast reálnej bežnej spotreby v rokoch 2019, 2020 medziročne o viac ako 10 miliónov Eur. Je vhodné zamyslieť sa nad týmto trendom z pohľadu tvorby budúcich prebytkov, ktoré sú významným zdrojom na realizáciu plánovaných rozvojových programov kraja a úhradu úverových záväzkov.

Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

Rok	Schválený rozpočet v €	Medziročný nárast v %	Plnenie v €	Medziročný nárast plnenia v %	Plnenie v %
2016	13 585 260		9 896 229		72,85
2017	38 657 031	284,55	30 036 645	303,52	77,70
2018	38 863 503	100,53	8 560 627	28,50	22,03
2019	39 574 200	101,83	17 643 604	206,10	44,58
2020	30 918 175	78,13	14 948 003	84,72	48,35

Tab.12: Vývoj čerpania rozpočtu kapitálových výdavkov

Vývoj týchto výdavkov v rokoch 2016 - 2020 má trend podobný kapitálovým príjmom. Môže to byť spôsobené vysokou rozpracovanosťou investícií ako aj nereálnym odhadom čerpania prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Stav je potrebné pomenovať a eliminovať takéto rozdiely a vývoj v ďalších obdobiach.

Výdavkové finančné operácie

Cez výdavkové finančné operácie boli uhradené splátky istín návratných zdrojov financovania. Čerpanie je podrobne komentované v návrhu záverečného účtu na strane 12.

2.4. Výsledok hospodárenia

Rozpočtové hospodárenie sa po zúčtovaní všetkých príjmov a výdavkov za rozpočtový rok spracuje do súhrnnej bilancie. Výsledkom rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok rozpočtu. Prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel a schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z.. Tento paragraf uvažuje s bežnými a kapitálovými príjmami a výdavkami. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu.

Podľa § 16 ods. 6 tohto zákona, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu vyššieho územného celku podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) z tohto prebytku vylučujú. Prebytok rozpočtu VÚC takto zistený je zdrojom rezervného fondu, prípadne ďalších peňažných fondov.

Rozpočtové hospodárenie TTSK a usporiadanie výsledku hospodárenia zobrazuje nasledovná tabuľka:

Rok 2020 - položky	Plnenie v €
Bežné príjmy	164 106 156,67
Bežné výdavky	145 213 094,19
Rozdiel BR - prebytok	18 893 062,48
Kapitálové príjmy	4 639 596,22
Kapitálové výdavky	14 948 002,99
Rozdiel KR - schodok	-10 308 406,77
Rozdiel BR + KR	8 584 655,71
Príjmové finančné operácie	31 821 053,85
Výdavkové finančné operácie	3 359 158,50
Rozdiel FO	28 461 895,35

Tab.13: Hospodárenie TTSK v roku 2020

Kraj v roku 2020 hospodáril s prebytkom bežného rozpočtu v sume 18 893 062,48 Eur. Z prebytku bežného rozpočtu bol v priebehu roka financovaný schodok kapitálového rozpočtu vo výške 10 308 406,77 Eur. Celkové hospodárenie skončilo v roku 2020 s prebytkom rozpočtu vo výške 8 584 655,71 Eur.

Podľa §16 ods. 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané

prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú. V prebytku rozpočtu zistenom v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. v sume 8 584 655,71 Eur sú zahrnuté nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu vo výške 2 645 509,57 Eur. Tieto prostriedky budú použité v rozpočtovom roku 2021 a nasl. v súlade s ustanovením § 8 odsek 4 a 5 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. **Po ich vylúčení je výška vykazaného prebytku 5 939 146,14 Eur.**

Podľa § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sú súčasťou rozpočtu aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Kraj k 31.12.2020 vykazuje rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami vo výške 28 461 895,35 Eur. Po vylúčení nepoužitých úverov a zábezpek v objeme 15 707 750,07 Eur, je zostatok finančných operácií v sume 12 754 145,28 Eur.

Prebytok rozpočtu spolu so zostatkom finančných operácií **vo výške 18 693 291,42 Eur** je určený ako prídela do peňažných fondov nasledovne:

- tvorba rezervného fondu v sume 11 887 056,56 Eur,
- tvorba peňažného fondu na zníženie investičného dlhu 1 400 000,00 Eur,
- tvorba novovytvoreného peňažného fondu nových strategických investícií v objeme 5 406 234,86 Eur.

3. Bilancia aktív a pasív

Z bilancie aktív a pasív súvahy za rok 2020 je viditeľný nárast majetku o takmer 18 %, čo spôsobil hlavne zostatok prostriedkov na finančných účtoch vyšší o takmer 80 % v porovnaní s rokom 2019. Čiastočné zdôvodnenie je uvedené v časti 5 materiálu a podrobnejšie informácie budú podľa vyjadrenia odborného útvaru súčasťou Výročnej správy TTSK za rok 2020.

3.1. Bilancia pohľadávok

Vývoj krátkodobých pohľadávok				
Rok	Brutto v Eur	Korekcia v Eur	Netto v Eur	Medziročné porovnanie v Eur
2016	1 200 827	1 022 290	178 537	-262 366
2017	2 774 652	978 174	1 796 478	1 617 941
2018	2 562 149	2 515 525	46 624	-1 749 854

2019	2 658 558	2 517 085	141 473	94 849
2020	2 579 694	2 515 525	64 169	-77 304

Tab.14: Vývoj krátkodobých pohľadávok 2016-2020, zdroj

<https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7590129/546>

Z medzročného porovnania netto hodnoty krátkodobých pohľadávok je vidno ich „skokovitý“ vývoj. To súvisí s výškou tvorby opravných položiek, ktorá sa prejavila najmä v roku 2017. Oproti predchádzajúcemu roku je zaznamenaný mierny pokles brutto hodnoty a viac ako 50 % zníženie netto výšky.

3.2. Bilancia záväzkov

Krátkodobé záväzky poklesli oproti roku 2019 o cca 20 %. Ich vývoj od roku 2016 je premenlivý a dokumentuje to tabuľka nižšie.

Vývoj krátkodobých záväzkov		
Rok	Suma v Eur	Medzročné porovnanie v Eur
2016	2 428 150	-791 310
2017	3 125 734	697 584
2018	651 792	-2 473 942
2019	963 880	312 088
2020	757 008	-206 872

Tab.15: Vývoj krátkodobých záväzkov 2016-2020, zdroj

<https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/financialreport/show/7590129/546>

Najväčší podiel z krátkodobých záväzkov v roku 2020 tvoria osobné náklady (zamestnanci + poisťovne), prijaté finančné zábezpeky (vyčlenené zo zostatku finančných operácií), daňové záväzky. Výsledkom kontroly inventarizácie účtu 321 bolo zistené, že záväzky voči dodávateľom boli k 31.12.2020 prevažne v lehote splatnosti.

4. Prehľad o stave a vývoji dlhu

Podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania upravuje § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z.. Vyšší územný celok môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- celková suma dlhu vyššieho územného celku neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom

roku vyššiemu územnému celku z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Celkovú sumu dlhu tvorí:

- súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania,
- záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov vyššieho územného celku.

Do celkovej sumy dlhu vyššieho územného celku sa nezapočítavajú záväzky:

- z pôžičiek poskytnutých z Audiovizuálneho fondu a z Fondu na podporu umenia,
- z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na výstavbu obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty,
- z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu, z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou alebo vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí, aj ak vyšší územný celok vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

Trnavský samosprávny kraj eviduje k 31.12.2020 nasledovné návratné zdroje financovania, ktoré sú súčasťou dlhu k 31.12.2020:

Poskytovateľ úveru	Výška zostatku úveru k 31.12.2020 v EUR	Výška zostatku úveru k 31.12.2019 v EUR
Všeobecná úverová banka, a. s.	11 988 900	12 509 640
Slovenská sporiteľňa, a. s.	17 653 509	18 442 983
Rozvojová banka Rady Európy (CEB) spolu vo výške	20 216 666/*	17 441 666
Reštrukturalizácia záväzkov nemocníc spolu vo výške	1 410 794	2 146 215
Finančná výpomoc MF SR	15 000 000	-
Návratná finančná výpomoc z MF SR - kompenzácia výpadku daňových príjmov	5 526 895	-
Spolu:	71 796 764	50 540 504

Tab.16.: Prehľad návratných zdrojov financovania k 31.12.2020

/* Do sumy dlhu pre posudzovanie dlhovej služby nevstupuje úver 4 mil. Eur určený na predfinancovanie EŠIF II.a III. tranža

V roku 2020 sa zvýšila výška úverov o finančnú výpomoc MF SR v objeme 15 mil. Eur a o prijatú návratnú finančnú výpomoc MF SR, ako kompenzáciu výpadku daňových príjmov. Obe tieto finančné tranže boli preverené zo strany Útvaru hlavného kontrolóra v zmysle platnej legislatívy.

V časti 3 materiálu sú podrobnejšie informácie k stavu a vývoju dlhu TTSK od roku 2017 aj s výhľadom do roku 2023.

Splnenie podmienok prijímania návratných zdrojov financovania podľa § 17, ods. 6, písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z. z. k 31.12.2020 je nasledovné:

Skutočné bežné príjmy v roku 2019	158 386 107, Eur
Výška dlhu k 31.12.2020	71 796 764 Eur
Výška dlhu v % k 31.12.2020	45,33%
Skutočné bežné príjmy v roku 2019 znížené o prostriedky v zmysle § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z.z.	111 900 877 Eur
Výška splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov (úrok + istina) k 31.12.2020	3 935 938 Eur
Výška splátok v % k 31.12.2020	3,52%

Tab.17.: Preverenie celkovej sumy dlhu a výšky splátok k 31.12.2020

Pre informáciu uvádzam aj stav a vývoj dlhu k 31.03.2021 z posledných podaných finančných výkazov za I. štvrtrok 2021:

Skutočné bežné príjmy v roku 2020	164 071 669 Eur
Výška dlhu k 31.03.2021	70 957 802 Eur
Výška dlhu v % k 31.03.2021	43,25%
Skutočné bežné príjmy v roku 2020 znížené o prostriedky v zmysle § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z.z.	110 624 522 Eur
Predpokladaná výška splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov (úrok + istina) k 31.12.2021	21 284 351 Eur
Výška splátok v % k 31.12.2021	19,24%

Tab.18.: Preverenie celkovej sumy dlhu a výšky splátok k 31.03.2021

Vývoj v priebehu roka 2021 ovplyvnia viaceré faktory:

- predpokladané čerpanie prvej tranže úverového rámca, schvaľovaného na zastupiteľstve kraja 28.06.2021,
- splatenie balónovej splátky v objeme 16,2 mil. Eur k 31.12.2021,
- refinancovanie zostatku úveru VÚB, a.s. k 31.08.2021.

5. Údaje o hospodárení príspevkových organizácií

Trnavský samosprávny kraj má zriadených 37 príspevkových organizácií, z toho 18 pre oblasť kultúry, 18 pre oblasť školstva a 1 príspevková organizácia Centrum podporných služieb, zriadená v roku 2020. Prehľad organizácií aj s číselnými údajmi ich hospodárenia je uvedený v prílohách č. 8, 9, 10, 11, 12, 17, 18, 19 materiálu. Vzhľadom k výške príspevkov a k rôznorodým činnostiam, ktoré tieto organizácie zabezpečujú, odporúčam do budúcnosti zhodnotiť slovnou formou stav a úroveň plnenia záväzných ukazovateľov a cieľov, na ktoré boli tieto organizácie zriadené.

Len pre informáciu novela zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 01.01.2021 ustanovila, že prostriedky príspevkových organizácií, získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi po zdanení, zostávajú v plnom rozsahu ako doplnkový zdroj na zabezpečenie prevádzky, ďalšieho rozvoja a skvalitňovania činnosti príspevkovej organizácie. Taktiež bol zrušený § 25 Tvorba a použitie rezervného fondu príspevkových organizácií. Novela tým potvrdila účtovný charakter výsledku hospodárenia v príspevkových organizáciách, ako aj účtovný charakter rezervného fondu, a zrušila tvorbu rezervného fondu. Ministerstvo financií vydalo k tejto zmene zákona Metodické usmernenie č. MF/020324/2020-352 o účtovaní výsledku hospodárenia v príspevkových organizáciách na účet 428 - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

6. Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 8 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z. z. v členení podľa jednotlivých príjemcov

V súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. návrh záverečného účtu obsahuje aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách v zmysle VZN 44/2018 a 46/2018 v dokumente na str. 43 a v prílohách č. 24, 25, 26 a 27.

7. Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti

Návrh ZÚ TTSK neobsahuje údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti, pretože kraj nevykonáva v svojom mene podnikateľskú činnosť.

8. Hodnotenie plnenia programov rozpočtu

V súlade so zákonom č. 583/2004 Z. z. bol rozpočet na rok 2020 zostavený v programovej štruktúre a výdavky rozpočtu kraja boli alokované do 14 programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy, prvky a projekty. Každý program, ktorý predstavuje určitú ucelenú časť samosprávnych kompetencií, aktivít a činností, má definovaný svoj zámer a cieľ.

Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov, vrátane jeho podprogramov, prvkov a projektov.

Hodnotiaci správa programového rozpočtu za rok 2020 už prešla určitou kvalitatívnou zmenou. Do budúca odporúčam dopracovať do dokumentu pri jednotlivých programoch, podprogramoch a prvkoch výšku schváleného a upraveného rozpočtu na rozpočtový rok, a tiež aj skutočnosť finančného plnenia za predchádzajúce roky. Tak bude možné porovnať objem čerpaných prostriedkov na schválený, resp. upravený rozpočet, čo má priamu súvislosť s plnením merateľných ukazovateľov. Odporúčam ďalej venovať pozornosť vnútorným logickým súvislostiam programového rozpočtu. Tiež navrhujem postupne rozpustiť finančné prostriedky na výdavky na mzdy, platy a ostatné osobné vyrovnania a poistné zamestnancov z programu 14 Administratíva, do príslušných programov podľa charakteru činnosti, ktorú zamestnanci vykonávajú.

9. Odporúčania

V stanovisku k Záverečnému účtu TTSK za rok 2020 som prioritne preverovala všetky povinné náležitosti dokumentu a jeho súlad s platnou legislatívou. Za účelom získať komplexnejší pohľad na vývoj hlavných kategórií rozpočtu v čase, porovnávala som príjmy a výdavky za roky 2016 - 2020. Z analýzy údajov uvedených v tabuľkách v časti 2. Rozpočtové hospodárenie TTSK odporúčam do budúca:

- ✓ venovať pozornosť plánovaniu príjmov a výdavkov kapitálového rozpočtu, sledovať ich vývoj počas roka a podľa potreby vykonávať zmeny rozpočtu a tak priblížiť plnenie očakávanej skutočnosti,
- ✓ z dôvodov opakovaného nízkeho plnenia na položkách kapitálových grantov a transferov pri návrhu rozpočtu nepredimenzovať príjmy a výdavky, naopak v priebehu rozpočtového roka využiť možnosť operatívne vykonávať a zapájať do rozpočtu účelovo určené prostriedky (najmä EŠIF) v zmysle aktuálnej novely Zásad rozpočtového hospodárenia TTSK,
- ✓ aj naďalej venovať pozornosť sprehľadneniu a vnútorným logickým súvislostiam programového rozpočtu.

10. Záver

Záverečný účet Trnavského samosprávneho kraja za rok 2020 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 tohto zákona.

Návrh záverečného účtu bol dňa 11. júna 2021 zverejnený v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov a § 34 zákona č. 305/2013 o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v z.n.p. .

Na základe uvedeného odporúčam Zastupiteľstvu Trnavského samosprávneho kraja prerokovať Záverečný účet Trnavského samosprávneho kraja za rok 2020 a **schváliť celoročné hospodárenie TTSK za rok 2020 bez výhrad.**

Ing. Beáta Farkašová
hlavná kontrolórka TTSK